

ADI: SOYADI: SINIFI: NUMARASI:	Tarihyolu.com	DEĞERLENDİRME	
	2025–2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI		
	TARİH DERSİ 9. SINIF I. DÖNEM –II. YAZILI YOKLAMASI	Rakam	Yazı

SORULAR

- 1- “Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı, “Sana, vatanımız ve milletimiz adına tarihi bir görev veriyorum. Tuğgeneral Semih Terzi vatan hainidir, isyancıdır. Onu, karargâha girmeden öldür! Bunun sonunda şehadet var. Biliyorsun seninle 20 yıllık beraberliğimiz var. Hakkını helâl et” demişti. Kahraman Ömer Başçavuş, sonu ölüme varan emir üzerine vakur bir sesle Zekai Paşa’ya hitaben, “Baş üstüne komutanım, hakkım helâl olsun. Siz de helâl edin” dedi. Ve gözünü kırpmadan şehadet şerbeti içme emrini yerine getirdi. Darbe girişimi sırasında Özel Kuvvetler Komutanlığı’na girmeye çalışan Özel Kuvvetler komutan yardımcısı Tuğgeneral Semih Terzi’yi, Özel Kuvvetler komutanı Korgeneral Zekai Aksakallı’dan aldığı emir üzerine alnından vurarak öldüren Ömer Halisdemir, hainlerin 30 kurşunuyla şehit edildi.”

Bu tür olayları öğrenmek bireyler ve toplumlar üzerinde nasıl etkiler yaratabilir? Yazınız. (15 puan)

Bu kahramanların hikâyeleri, fedakârlık ve cesaretin değerini hatırlatarak toplumsal dayanışmayı güçlendirir. Aynı zamanda tarih, insanları ortak bir geçmişte buluşturup aidiyet duygusu kazandırır ve ulusal değerleri koruma bilincini artırır.

Toplumlar, tarihi inceleyerek sosyal, kültürel ve ekonomik gelişim süreçlerini anlayabilir. Bu, sadece geçmişle bağlantı kurmayı değil, aynı zamanda geleceği planlamayı da mümkün kılar. Örneğin, şehitlerin hikâyeleri milli birlik duygusunu güçlendirdiği gibi, topluma adalet ve özgürlük gibi değerlerin korunması gerektiğini hatırlatır. Tarihi öğrenmek, bireylerin olaylara daha geniş bir perspektiften bakmalarına da olanak tanır, bu da kişisel gelişim ve toplumsal ilerleme açısından son derece faydalıdır.

2- Dijital kaynaklar kaç'a ayrılır? Yazınız ve birer örnek veriniz. (15 puan)

- Dijital doğmuş (e-posta, sosyal medya ağları, genel ağ siteleri, çevrim içi forumlar, e-kitaplar, elektronik kayıtlar, dijital ses kayıtları ve konum verileri vb.)
- Sonradan dijitalleştirilmiş kaynaklar olarak ikiye ayrılır. (Yazılı, basılı ve görsel kaynakların taranarak bilgisayara aktarılmış hâline sonradan dijitalleştirilmiş kaynak adı verilir.)

3- 1990’lı yıllardan itibaren yaygınlaşmaya başlayan genel ağ kullanımının akademik çalışmalara etkileri neler olmuştur? Yazınız. (10 puan)

- Genel ağ tarayıcılarının gelişmesi, akademik bilginin yayılmasına; birinci ve ikinci elden kaynakların dijitalleştirilmesi ise tarih araştırmacılarının bu kaynaklara ulaşmasına büyük katkı sağlamıştır.
- Tarihçiler, dijital yöntemler sayesinde sayfalarca belge hakkında doğru değerlendirmeler yapabilme, yeni sorular sorabilme ve konulara farklı açılardan bakabilme imkânına sahip olmuştur.
- Büyük miktarda verinin ulaşılabilir hâle gelmesi, tarihçilerin toplumsal ve kültürel değişimler hakkında daha kapsamlı analizler yapmasını sağlamıştır. Bu analizler sonucunda daha önce fark edilmemiş bağlantıların ortaya çıkarılması ve yeni teoriler geliştirilmesi mümkün olmuştur.

4- Neolitik Çağ tarım aletlerinden ikisini yazarak açıklayınız. (10 puan)

NEOLİTİK ÇAĞ (YENİ TAŞ) TARIM ALETLERİ

Tarım Araç Gerecinin Özellikleri	Tarım Araç Gerecinin Adı
I. Tarım arazisini genişletmek ve araziye tarıma elverişli hâle getirebilmek için kurumuş ağaçlar ile büyük çalıların kesilebilmesini sağlar.	Balta
II. Yeşeren tahılların biçilerek toplanmasını sağlar.	Orak
III. Elde edilen tahılların dövülerek ufalanmasını sağlar.	El değirmeni
IV. Elde edilen fazla tahıl ürünlerinin korunmasını ve depolanmasını sağlar.	Çömlek
V. Toprağın eşelenmesini ve tohumların toprağa gömülmesini sağlar.	Çapa
VI. Sürülme işlemi sayesinde araziye yarararak toprağın ekim için uygun hâle getirilebilmesini sağlar.	Saban

5- Karikatürlerde anlatılanlar hangi çağa aittir? O çağda yaşayan insanların yaşam biçimleri nasıldır? Toplumsal rollerin paylaşılmasında hangi özellikler belirleyici olmuştur? (10 puan)

Her iki karikatür de bize taş devrine ait bir yaşam tablosunu sunmaktadır.

Taş devri insanları, hayatta kalmak için doğayla sürekli bir mücadele içindeydi. Avlanmak, toplamak, barınmak ve kendilerini korumak gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için birlikte çalışmak zorunlardı. Bu da toplumsal bir yaşamın oluşmasına neden oldu.

Genellikle kadınlar toplama ve çocuk bakımıyla, erkekler ise avlanmayla ilgilenirdi. Ancak bu iş bölümü kesin çizgilerle belirlenmiş değildi ve toplulukların ihtiyaçlarına göre değişebiliyordu.

Taş devri toplulukları genellikle küçük gruplardan oluşurdu ve üyeleri arasında yakın bağlar vardı. Bu sayede birlikte avlanabilir, barınak inşa edebilir ve düşmanlara karşı korunabilirlerdi.

Sonuç itibarıyla karikatürler, taş devri yaşamının temel özelliklerini basit ve anlaşılır bir şekilde yansıtmaktadır.

6- Eski Çağ'da Anadolu Medeniyet havzasında kurulan devletlerin isimlerini yazarak Hititler hakkında bilgi veriniz. (20 puan)

Hititler, Urartular, Frigler, İonyalılar, Lidyalılar

- MÖ 1650-1190 yılları arasında Anadolu'da varlığını sürdürmüştür.
- Fırtına Tanrısı'nın yeryüzündeki temsilcisi Krallar; büyük kral, imparator ve tanrının gözdesi gibi ünvanlarla anılmıştır.
- Kral öldükten sonra onun soyundan gelen vârisi tahta çıkmıştır.
- Krallar, başrahip ve başkomutan ünvanlarına sahiptir.
- Üst düzey görevlilerin bulunduğu Pankuş adı verilen bir meclis vardır.
- Hitit ordusunun başat unsurları piyadeler ve savaş arabalı askerlerdir. Hititler ile Mısır arasında tarihte bilinen ilk barış antlaşması olan Kadeş Antlaşması imzalanmıştır.

7- "Çin kaynakları, Çin'in kuzeyinde yaşayan ve bazıları 'Hunların ataları' olarak kabul edilen bozkır kavimlerinin ve onların etkilediği toplulukların okçuluktaki başarıları ve boynuz kullanılarak yaptıkları yayların üstünlüğünü dile getirmişlerdir. (...) Kuzey komşularının dörtnala giden at üzerinde öne ve arkaya büyük bir hızla çok sayıda ok atabilen okçu süvarileri, Çinliler için karşı koyulmaz bir güç haline gelmişlerdir. Özellikle ayrıcalıklı bir zümre oluşturduğu tahmin edilen, 'okları göklerin en yükseğine erişebilen tek bir kuşun tüylerini taşıyan' ve başlarına ustalıklarının alameti olarak 'çift şahin kanadı' takan 'kartal nişancıları' (kartalın okçuları) karşısında çaresiz kalan Çin hanedanları çeşitli tedbirler almak zorunda kalmışlardır. Bir yandan 'Çin Seddi'ni inşa etmişler, diğer yandan ise askerî bir reform yaparak Çin ordularını, giyim, teçhizat ve sistem bakımından Hun tarzında örgütlemeye çalışmışlardır. Bu reform, Chou kralı Wuling'nin M.Ö. 307 tarihinde yayınladığı bir emirnameyle ilan edilmiştir ki, at kültürü ve kompozit yayın bu reformlar ile Çinlilere geçtiği söylenebilir."

Yukarıdaki bilgilere göre Asya Hunları, çağdaşı olan devletleri ne şekilde etkilemiştir? Yazınız. (20 puan)

- *At kültürü ve okçu süvarileri,
- *Okçuluktaki başarıları,
- *Boynuz kullanılarak yaptıkları yaylar (kompozit yay)
- *Giyim, teçhizat ve onlu sistem

Puanlamalar soruların yanında yazmaktadır. Süre bir ders saatidir. Tarihe adını yazdıranlar ezber yapanlar değil, ezber bozanlardır. Başarılar dilerim.